

PERIODICH POLITICH VERRALL

En tots aquests casos els drets de tots els individus són iguals i no hi ha cap privilegi. La Llibertat proposa un altre model de govern, on totes les decisions són preses pels ciutadans o pels seus representants elegits. La Llibertat proposa un altre model de govern, on totes les decisions són preses pels ciutadans o pels seus representants elegits.

La salut del poble és la suprema llei

La TRAVONTANA és lo periòdic que 's publica en idioma català més avansat en idees polítiques, religioses y d' economia social.

Lo Treball és la primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ	ADMINISTRACIÓ: carrer de Provenç, 1, 1.ª: BARCELONA	PREUS DE VENTA
Exterior, 1 peseta trimestral.— Exterior, 3	Faci pagament adavançat trimestral del Giro Mitjà, Darrera de Baix centre	Mitjans solts, 3 cèntims.— De conceptes, 1 peseta
La subscripció se paga per adelantat	1 fillon de 13 cèntims. No s'admeten subscripcions de particulars	Després d'illun preculatant cada divisió

EFFECTES DEL CAPITALISME

Esvaliant las empreses molts jornalsh resulten tot soriant aqueusos mala.

Y l' argument resulta d' aquest vice ab un gros tant per cent de benefici.

LA PENA DE MORT

Lo que ha passat a Barcelona ab motiu de la sentència de mort dictada pel consell de guerra contra 'l cabo Gironés, ve a refermar una vegada més nostra opinió contra la pena capital, i acaba de demostrar que aquest còstic bérbero no té cap de las condicions que 'l atribueixen sos partidaris, sino que, pel contrari, sobre ser injust y horripilant, ni servís de saludable escarmant als criminals ni reuplex la més petita condició d'exemplaritat capás de fer detindre a ningú en la carrera del crim.

Un cabo que escrivia en las oficinas de la Capitanía General, contrariat per haverse'l manat tornar a sa companyia y perdre la ocupació d'escriván, deserta y concibeix 'l insensat projecte de matar al general, y passant del pensament a la acció, comet lo delictu queafortunadament no pot realisar del tot, pero quina sola intenció sabia tenia de costarli la vida. ¿Va temer a la pena de mort lo cabo Gironés al cometre 'l atentat? No.

Pero encara hi ha més. Feya onze dies justos que s'havia fusellat a Vicálvaro, a las portas de Madrid, precisament també un cabo que havia mort a un sargento. Lo luxo de detalls horripilants ab que la premsa doná compte del cumpliment d'aquella sentència de mort, no son pens aplicats, ni s'escaparen a ningú. Donchs pochis dies després, y un altre cabo, cometa a Barcelona un delictu que 'l tenia de portar lo mateix x desastros del cabo de Vicálvaro. ¿Abont está la exemplaritat de la pena de mort? ¿Abont está aquell saludable terror que dibuen los partidaris de tal cástic que 'l terrífic espectacle d'una execució inspira als criminals? Ben lluny d'aixó, més avall probarem que la pena de mort causa efectes del tot contraris als que d'ella esperan sos parcialis, puig ara 'ns toca continuar analisant los efectes produhents en nostra ciutat per la sentència del cabo Gironés.

Tant bon punt com se sapigué ó se suposá dictada la sentència de mort, una violéncia extremada se sentí per tota la ciutat, presa de la corrent eléctrica de la commiseració, del interés y de la pena per un individu que al cap y a la fi no era més que un criminal devant la llei. Y aquí está un altre dels efectes contraproduhents de la pena de mort.

Aquell que per son delictu se li aplica pena grossa, pero no la capital, no passa de ser un criminal vulgar y un sóc odiós y repugnant; mes tan bon punt pesa demunt son cap la mort a ploma fixa, ja ha cambiat del tot la decoració: lo que abans passa a inspirar compassió, l'home repugnant se lo simpático a lo vista del maritri que té de sufrir, y 'l criminal mal se convertex en héroe.

Visitáu los estableiments penitenciaris, analisáu los sentiments dels més empedernits criminals, y trobaréu que los sentis de la seva devoció, los que 'ns inspiran més admiració y respecte, son aquells que han sofert imperiérrius la pena de mort. En la carrera del crim, lo pínclul de la gloria es lo patidul.

Aquí teniu, donchs, com la pena de mort, en lloch de resultar d'un saludable escarmant pels criminals detenintos en sa carrera, es més un incitativ a la commisió dels més grans delictes que altra cosa. Perque dicremosh: qué més pot detinar un ser que está en lluyta ab tota la societat, que viu divorcat de tothom, que sub que tothom li professa odi y animadversió, qué més pot detinar, repentin, que si venís la hora del cástic, de la expiació, se trobi objeys d'atenció par part de tothom, que la premsa se 'n occupi, que gent elevada 'l visiti y 'l aplaudi, y 'l dongui la mà y 'l abrazi, qué més pot detinar que veures amichs de totos enemics y mimat de tothom a qui repugneva, per abans anada de la aplicació de la pena de mort? Y 'l criminal en focubació ó 'l principiant, valde per ell un més simpático incitativ al crim que abans ab la malicia ab que 's cuida al sentenciat, com detalla la premsa son valor, sa indiferéncia devant la mort, com se comenten sa frases, los moviments, com se publica sa biografía fent lo més simpático possible devant la mort que 'l espera, y finalment, com després d'executat se 'l ensenya per si ha mort y s'ha confesat y ha anat ja al cel perdonat de tota culpa?

Donchs aquesta es la obra de la pena de mort:

lluny d'atemoritzar, exalta al delinqüent; lluny de ser un cástic exemplar, aixeca 'l criminal a héroe fent d'un ser repugnant una figura simpática. Aixó per lo que respecta als grans criminals.

Y si del análisis dels efectes que produheix als grans criminals la pena de mort, passem a analisar lo que succeheix quan s'aplica a personas que no tenen antecedents criminals propiament dita, llavors encara 'ns resulta molt pitjor, molt més abominable la aplicació de aquesta terrible pena, que passa a ser la major de las ignominias.

Fors dels grans criminals, sols s'aplica la pena de mort per delictes polítics ó per algún delictu comú comés en un arrebatament de bojeris ó en un moment de ceguedat per gent que, a pesar de ser d'honrats antecedents, una fatalitat ó altra 'los ha conduhit fins al crim, com ha passat, per exemple, al cabo Gironés.

La missió de la Justicia no pot ésser may destruhir, sino corregir é indeminir en tot lo possible; la pena de mort, destructora en si mateixa, es més una venjança que altra cosa, y la Justicia may pot ésser venjativa, sino reparadora del dany que s'ha causat. Se 'ns dirá que si mata la llei, en nom de la societat, es pera castigar als que abans han causat morts; pero a aixó contestarém que si la llei no reconeix a ningú lo dret de matar a un altre, y no tan sols no 'l reconeix, sino que 'l pena, tampoch ella té dret de fer lo que no té dret ningú, perque ni la llei ni la societat pot en justicia abrogarse cap dret superior als individus que la forman, de lo qual resulta que no poguent ningú tenir dret a matar, per la mateixa lògica que de aquest dret se desprén tampoch la societat pot aplicar la pena de mort, se pena de deixar reconegut lo dret a matar en tals ó quals circumstancies, que pot llavors tothom registearlas, per quin sol fet queda ja destrerrat del mon civilisat la maxima del no matarás. Tal es lo més ferm raciocini filosófic, en favor de la abolicció de la pena de mort.

Y la millor prova de que no pot reconeixes per res ni a ningú, inclús a la mateixa societat, lo dret a matar, es que no s'aplica pas la pena de mort tan sols als casos en que 'l sentenciar ha mort a altres, sino que son molts y molts los casos en que 'l Códich penal la comença sense necessitat de que 'l qui tinga de sufrir-la haja, no tan sols mort a algú, sino ni tan síquiere causat dany a cap persona. Exemple: la motivació de reglidu portu senyalada pena de mort en la llei; y en lo servey militar un gran número de delictes en que no 's causa dany a las personas també son castigats ab la pena de mort. Proba que un cop establert lo dret a matar, ja no es possible senyalarli límits, y del mateix modo que la societat vol tenir aquest dret, demá pot reclamarlo 'l individu ó tal ó qual institució ó colectivitat, com antigament ja 'l han tingut lo senyor feudal y 'l clero, y com se 'l abrogan lo senyor mateix los que se sublevent contra las lleys y reusenien prou fors, suprema llei, pera exercirlo. Lo qual proba que en una societat civilisada no pot existir per cap concepte la pena de mort, perque ella implica 'l reconeixament del dret a matar, y una vegada establert aquest abominable dret, las circumstancies y 'l passament de la fors determinarán sempre qui 'l aplicará, per lo qual resulta que si a un ó varios individus reunits aglomeran prou fors pera matar, matarán ab lo mateix dret que la llei en nom de la societat aplica la pena de mort, al se podrán ferho en molt més abominables circumstancies.

Y, no voldem ofondir, en argument contra la pena de mort, en lo repugnant que resulta quan s'aplica per error judicial ó no estent ben determinades los facultats mentals del sentenciat. Es llavors la major de las ignominias de la societat penosa, quin argument sol tindria de bastar a justificarla.

A nostre objeys basta haver demostrat que la pena capital no té rabó de ser ni per qüestió de dret ni per qüestió de fet, que la exemplaritat que preteneu que té sos partidaris es contraproduhent, y que 'l dret individual y la filosofia moderna reclaman a veu en tot sa abolicció, com ho probá Barcelona y tot Catalunya lo dijous y 'l divendres de la setmana passada prenentse un inoportu interés per un individu de qui ni s'hauria recordat a no tenir suspesa

demunt son cap la odiosa y repugnant pena de mort.

LO DEL DIUMENJE

A pesar d'ésser Espanya lo país clássic dels pronunciaments y de las bullangas, no hi ha en nostra llarga historia de tot un sigle d'intencions y tentativas de sedicions, revolucions ó simples desordres, un fet tan estrambótic, inexplicable y descabellat com lo realisat diumenje a la tarde en lo quartel del Bonsuccés d'aquesta capital.

Menos d'una dotzena d'homes que mal armats y pitjor dirigit atacan una guardia y assalten un quartel situat en lo bell mitj d'una tranquilla líra abont abundan donas, criaturas y tota mena de gent pacífica, sens més objeys que sembrar 'l alarma causant algunas víctimas pera luego desaparèix tranquilament a favor de la aglomeració de personas que per aquells carrers hi havia, la veritat, es una cosa que no té cap natural explicació, y la causa de tals extravagancies per nosaltres té d'anarse a buscar molt lluny de las aspiracions y de la organizació de cap partit avansat, perque lo fet del diumenje no pot fer més, si algo pot fer, que donar fors a lo góvern y perjudicar als partits revolucionaris.

Y si a aixó afegim la noticia tan verosimilment circulada per molts periódics de que ja las autoritats tenian ab anticipació coneixement de que s'anava a intentar algo en lo mateix sentit que 's realisá, lo més tonto en aquestes materias, té d'endevinarhi... algo que no 's pot dir.

Y si lo que acabém d'indicar s'atlegeixen varios telegramas de Madrid que han publicat alguns diaris d'aquesta ciutat referint lo rumor d'uns diners donats a la policia fa cosa de sis mesos pera descubrir un complot revolucionari, encara tindrem més datos pera formar-se cabal idea d'aquestos fets que, no tenint explicació racional, fora de lo natural y de la rabó té d'anarse a buscar la causa que ha produhit semblant efecte.

De modo que, per nosaltres, l'assalt del quartel del Bonsuccés té molt y molt de semblant ab los petardos del Maig. ¿Se vol fer mal a la classe obrera? Se tiran petardos per sos enemics, y se senyalan llugos als més entusiastas per la causa del treball com a autors d'aquels estragos. ¿Se vol desbaratar als revolucionaris? Se organisa assalts com lo del quartel del Bonsuccés, sens més diferencia que la de que qui cala 'l petardos pot estar en lo secret y qui assalta 'l quartel té d'anarhi engeyats.

¿Será 'l consell de guerra més afortunat en lo descubrimient de las causas, de las verdaderas causas, de la parodia d'atac del quartel del Bonsuccés, de lo que ho ha sigut lo justat especial del Maig en la qüestió dels petardos? Lo temps nos ho dirá.

Nosaltres, que sempre simpatisarém ab qui exposi la vida en un acte revolucionari per anar endevant, del mateix modo que abominém dels petardistas del Maig per considerarlos enemics de la classe obrera, també 'ns repugna la má... (no podría ser la mateixa) que ha portat a uns quants intel·ligents a agredir tan estúpida com osseadament un quartel en mitj d'una tranquilla líra.

Ara sols falta, pera que 'l quadro resulti acabat, que tot lo rigor de la llei caygui demunt d'alguns dels intel·ligents enganys, mentres los enganyadors disfrutin tranquilament del fruit de son delictu é intenten deshonrar las ideas revolucionarias y de donar fors a las tiranias existents.

La Pobla de Claramunt 7 Agost 1891.

Molt Sr. meu: Continuem ma correspondéncia del n.º 501, dech dirli: Que 'l dia de Sant Jaume veig tornar a veure 'l rector d'aquest poble pera que 'm deixés treure copia del testament del meu germá, acompanyat del corresponent notari, que era 'l de Pera, constantme 'l rector ab molt mala medos que no 'ns podia aten-

IRROGESSIA

Quas per degnorari un palam car deli-bar...
Valent esat economic! que ho ban portat als poblos...

Esclar enla calentes Las victimas del soquet de rentes de Sant Mande, que novra desgracia...

Hi ha que desenganyats: mentres aqueusas desgracias no afectin a las granadas de las empressas...

No tant sols l'Atjament de Masrens ha regalat qualse mil duros del comé als penitents...

L'Inamaneial Diari de Vilanova y Geltru pretit dirre uns ritms al Atjament de dita villa...

Ést molt pouc en ordre que al diari que ha cambiat més casaca que Espanya de ministris...

Los necesos del quarril del Bonanuch de equetas ciutats han llançat el guberru la idea de...

Per un tres y no me un aguzil de La Blabla va eljup da bolens l'altr dia a tres joves par...

Teeen a Sant Hipolit un Atjament que no se l'esperen, y encara s'quetan.

En un lloch de procurer bona ceteranya, ha plantat un colgat dirigit per una hermanor de...

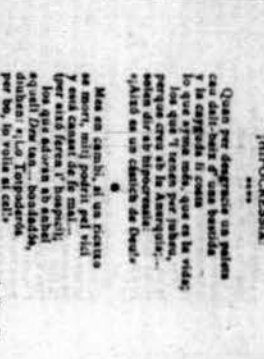
En unas festas rellit... cones que n'han fet a Vilaera de Dahl, resultu, segons nos diuhan...

Dicere mastit de la catredal de Mlaga, s'om redueus a penales dos duros, y passant de las...

En la tempesta d'elna que descrengat la vermana passada, succidit que al convent de la...

Y ara que veigui dibent que 'ls llampes parben per la voluntat del Deu dels catibells, queben...

Si deslucane de fastidimes las moxias de la Providencia de Masredó hagenen posit bons...

J. MIA B.

En la tempesta d'elna que descrengat la vermana passada, succidit que al convent de la Providencia de Masredó...

Y ara que veigui dibent que 'ls llampes parben per la voluntat del Deu dels catibells, queben...

Si deslucane de fastidimes las moxias de la Providencia de Masredó hagenen posit bons...

Ést molt pouc en ordre que al diari que ha cambiat més casaca que Espanya de ministris...

Los necesos del quarril del Bonanuch de equetas ciutats han llançat el guberru la idea de...

Per un tres y no me un aguzil de La Blabla va eljup da bolens l'altr dia a tres joves par...

Teeen a Sant Hipolit un Atjament que no se l'esperen, y encara s'quetan.

En un lloch de procurer bona ceteranya, ha plantat un colgat dirigit per una hermanor de...

En unas festas rellit... cones que n'han fet a Vilaera de Dahl, resultu, segons nos diuhan...

Dicere mastit de la catredal de Mlaga, s'om redueus a penales dos duros, y passant de las...

En la tempesta d'elna que descrengat la vermana passada, succidit que al convent de la...

Y ara que veigui dibent que 'ls llampes parben per la voluntat del Deu dels catibells, queben...

Los mastiers son de la pell del dimoni en mastiera d'espulterias para exercir se industria ab eroci.

Uas que fegan son comers per la Creu Cobria ne serrien de vreligil pels passer mastier...

Y a veig deconuama la povera veris... entalada.

Los confreses del cor de Jasta y las filles de Maria de Riudecols, ajudats del mestre de...

Mas lo resultit fe seron figs, y ara volan fundar un teatro para fer funciones caritivas...

Buena, y al 1 teatro tamba la Hella, llavon tinga establir a Riudecols una plasa de toros...

Al cap-d' avall ab untaa qüestions pladossas n'hi betrejas beynat!

La rector de Paris, que es molt caritatiu, fa carter ab pobres en crns dies fer repartir de...

Y respontit 's' diron, respontit que un dells agraciar ab la caritati dels dos celobins erabonava...

¡No val la pena d' escriure una pomeas ab ploma d' avertris cantant las excelencias de aqueus caritat!

El reverent pare Chamoneu, capellá d' Infres, l'Fronat, acobit d' estar condomat pel tribunal...

Si un carill va molabens, no durtre ab cap recet: que tenes d' dir ab to rrebra...

Quas Deu nos usen una pomea, n' se usen las de la Fyema, no ohen la de la Fyema.

¡No, comprendo perque s' edica las coplitas y se certien, pueit fo de las que 'se unlan, de tram se ferra sit.

MUDANSA - En el final conesta perque mltas usat al tel. -De otras -No perque hi ha pelotit allí se tel tel. F. CAUSA

AMORAMA - Un per gres con un canall, va abert de unis granar perque un tel hi va pelotit al tel meli de tel d'astel. F. CAUSA

RESOLUCIONS - Los amonesta con pomeas yamav -C. Puel, Fern, Corrad, Teuer, Ter, L. -No va a la escuela...